

ցու մի կարևոր մասն է, և իբրև ինքնուրոյն եկեղեցի իւր իսկական շահերն ու քաղաքականութիւնը պէտք է ունենայ, և այդ շահու տեսակէտից պէտք է յարաբերութիւն պահի ուրիշ եկեղեցիների հետ Տաճկաստանում՝ միայն կառավարութեան հետ յարաբերութեան խնդիրներում:

Ձախակաւն այցելութիւններ պատրիարքաւաններէ միջեւ

Ձատիկի տօնի առթիւ մեր պատրիարքական Սրբազան տեղապահը փոխադարձ այցելութիւն է տուել բուլղարների էկզարխին և այցելել է յունաց պատրիարքին, սիրալիր ընդունելութիւն է գտել Յունաց Սրբազան պատրիարքը խօսել է «կալուածական, եկեղեցական և այլ խնդիրների նկատմամբ, սրօնց մասին երկու պատրիարքարաններում միջև դադափտրի նայնութիւն կտիրէ և փափագ յայտնեց միասին աշխատելու»:—

Բուլղարների էկզարխը խոստացել է իւր ձեռքից եկածն անել ի նպաստ Բուլղարիայում հայ առաջնորդութիւն հաստատելուն և տաճկահայատականների ուսուցչութիւնը յաջողեցնելուն:

ՀԱՅ ԿԱԹՈՒԼԻԿ ԵԿԵՂԵՅԻ

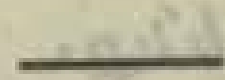
Կ. Պօլսոյ հայ կաթոլիկների ազգ. երես. ժողովի նգնաժամը

Հայ կաթոլիկների պատրիարք Թերզեանը, որ այնքան մեծ յոյսերով կաշուեց իւր արգի պաշտօնին՝ չի արդարացնում իւր վերայ դրուած յոյսերը, «Երևանդիոն»ում (ապրել 15) կարդում ենք, որ Սրբազան Թերզեանը պահանջած է եղել, որ Վրուծուի Աղգային ժողով ըստւածը,» և իմանալով որ դեռ չէ լուծուած պարսաւում է իւր փոխանորդ Ճամճեան եպիսկոպոսին, և հրաժայում է անմիջապէս լուծել ժողովը և չնախագահել ժողովներին, Թերզեանի նամակի հետ յանձնուել է Ճամճեանին պապական արտա-

քին գործոց քարտուղար կարգինալ Մէրի-Դէլ Վալ-ի հե-
ռագիրը, որով պապի անունով հրամայւում է չնախագա-
հել երես. ժողովին, այսինքն ժողովը չպէտք է նիստ
գումարի: Պրոպագանդայի նախագահ կարգինալ Գօթիէն
էլ առաջագրել է իսպառ հրաժարուել նոր կանոնագրից,
որովհետեւ նրա պարունակութիւնը հասարակաց շահին հա-
կառակ է դառնում: Սրանից հասկացւում է, ասում է
Բիւզանդիոնը, որ «Հռովմի մէջ նոր կանոնագրին խեղա-
թիւրուած մէկ թարգմանութիւնը ներկայացուած է. արդէն
ոչ երես. ժողովէն, ոչ պատրիարքարանէն նոր կանոնա-
գրին թարգմանութիւնը կամ բնագիրը չէ ուղղուած:

Թերզեան սրբազանի վարմունքը մեծ յուզում է ա-
ռաջացրել հայ կաթողիկ հասարակութեան մէջ: Սրբազան
Թերզեանը իւր պատուիրանագրութեան մէջ առ ճամճեան
ասում է, որ իւր այս արգելքին դէմ ելծէ դաւանափոխներ
էլ դառնուեն, հոգ չէ. թող երթան, և «մաքուր կաթողիկ-
ները միայն մնան»:

Ինչով կը վերջանայ հայ կաթողիկ հասարակութեան
մէջ այս ճգնաժամը՝ յայտնի չէ. բայց անկասկած է այն
անջրպետը, որ բացուած է հօտի և այնքան մեծամեծ
յոյսերով հրաւիրուած հովուի միջի:

Հայ կաթողիկների դուքիւնը Ռուսաստանում.

Սուրհանդակում № 291. պ. Ատրպետը տիտուր գոյ-
ներով է նկարագրում հայ կաթողիկ եկեղեցու դրութիւնը
Ռուսաստանում: Նա ցաւելով ասում է, որ Թիֆլիզի կաթո-
լիկական փողոցի վերայ գտնուած հայ կաթողիկների եկե-
ղեցին, որ հիմնուած է մի հայ կաթողիկ տիկնոջ նուիրած
հողի վերայ հայերի դրամով, այսօր լատին կղերը տիրա-
պետել է Տիրասպօլի եպս.ի հայատեաց քաղաքականու-
թեան շնորհիւ, և լատին կղերը համայն Ռուսաստանի
հայ կաթողիկների առաքելական կառավարչին տեղ չի տա-
լիս եկեղեցում. նա անճարացած՝ փոխանակ տէր կանդ-
նելու եկեղեցուն և սեմինարիային, ստիպուած է հան-

գանակութիւն սկսել հայ կաթողիկէ նոր եկեղեցի և սեմի-
նարիա կառուցանելու համար, որ 50—60 տարուց յետոյ
լատին կղերը կարող է գարձեալ գալ և յափշտակել:
Պապերի տուած շրջաբերականների ու կանոնների համա-
ձայն լատին կղերը իրաւունք չունի հայածէս եկեղեցին
լատինացնել, բայց Տիրասպօլի եպիսկոպոսի քաջալերու-
թեամբ շատ բան է կատարուել հռովմայ պապի կամքին
ու կանոններին հակառակ:

Բանն այնտեղ է հասել, որ Թիֆլիզում և Ախալցխա-
յում շատ զտարիւն հայ կաթողիկէներ, մկրտուած հայ ա-
ւագանում, այսօր լատինածէս քահանաների շնորհիւ այ-
լասերուել են, ուրանալով իրանց ծագումն ու լեզուն,
միացել են այլ ազգի կաթողիկէներին, Պ. Ատրպետը գո-
վելով հանգ. Արարատեանի և Շահգուլեանի եռանդը հայ
կաթողիկէ եկեղեցին զերծ պահելու լատին կղերի յափշտա-
կութիւնից՝ ցանկանում է, որ արդի առաքելական քարո-
զիչն էլ նրանց շաւղին հետևի, հայ աւանդը սրբութեամբ
պահպանելու, հայ կաթողիկէ եկեղեցական հաստատութիւն-
ները ազատելու լատին կղերի և լատինացած, այլասեր-
ուածների յափշտակութիւնից:

Պ. Ատրպետը իւր յօդուածը վերջացնում է գրելով.

«Մենք հաւատացած ենք, որ առաքելական կառավա-
րիչը համայնքի իրաւունքի պաշտպան կը կանգնի մեծ
անձնազոհութեամբ և կազատի հայ—կաթողիկէների եկեղե-
ցին և սեմինարիայի շինութիւնը լատինական ոտնձգու-
թիւններից»:

